

związane ze sprzedażą i likwidacją środków trwałych produkcyjnych.

3. Banki mogą udzielać na fundusz remontowy kredytu na poczet przyszłych wpływów amortyzacji dla sfinansowania kapitalnych remontów na zasadach i w trybie określonych odrębnymi przepisami.

4. Fundusz remontowy może być również zasilany pożyczkami lub subwencjami z funduszu rezerwowego zjednoczenia, z tym że środki te mogą być wyłącznie przeznaczone na wykonanie remontów kapitalnych lub inwestycji substytucyjnych, mających na celu usunięcie skutków awarii.

§ 52. 1. Ze środków funduszu remontowego przedsiębiorstwa mogą również dokonywać nakładów inwestycyjnych w celu zastąpienia środków trwałych (inwestycje substytucyjne), o ile wymiana środków trwałych jest bardziej opłacalna od kapitalnego remontu.

2. Oddział wojewódzki banku w porozumieniu ze zjednoczeniem może ograniczyć lub cofnąć uprawnienie przedsiębiorstwa wynikające z ust. 1, jeśli stwierdzi, że przedsiębiorstwo finansuje z funduszu remontowego nieuzasadnione inwestycje bądź gdy finansowanie z funduszu remontowego inwestycji powoduje nadmierne uszczuplenie środków na remonty kapitalne.

§ 53. Z funduszu remontowego mogą być w przedsiębiorstwach określonych branż finansowane również inne rodzaje remontów na podstawie odrębnych zarządzeń wydawanych przez Ministra Finansów w porozumieniu z Przewodniczącym Komisji Planowania przy Radzie Ministrów i właściwymi ministrami.

§ 54. Z uwzględnieniem przepisów §§ 50—53 zasady wykorzystywania funduszu remontowego regulują odrębne przepisy.

CZĘŚĆ III.

Przepisy szczególne.

§ 55. 1. W celu uwzględnienia specyficznych warunków branżowych niektórych zjednoczeń i przedsiębiorstw, Minister Finansów może, z własnej inicjatywy lub na wniosek właściwego ministra, w porozumieniu z Przewodniczącym Komisji Planowania przy Radzie Ministrów i właściwym ministrem wprowadzić w stosunku do tych zjednoczeń i przedsiębiorstw określone odstępstwa od poszczególnych przepisów niniejszej uchwały, z zachowaniem jednak podstawowych zasad reformy systemu finansowego wynikających z tej uchwały.

2. Przepisy, o których mowa w ust. 1, mogą w szczególności dotyczyć tworzenia niektórych funduszy zjednoczeń i przedsiębiorstw oraz gospodarki tymi funduszami.

CZĘŚĆ IV.

Przepisy przejściowe i końcowe.

§ 56. Minister Finansów może na wniosek właściwego ministra i w porozumieniu z Przewodniczącym Komisji Planowania przy Radzie Ministrów rozciągnąć przepisy uchwały na zjednoczenia i przedsiębiorstwa, które nie są nią objęte.

§ 57. Zasady opodatkowania przedsiębiorstw, oprocentowania ich środków trwałych, stosowania systemu ujemnych i dodatnich różnic budżetowych, gospodarowania środkami funduszu postępu techniczno-ekonomicznego, oraz finansowania działalności pozaoperacyjnej o charakterze socjalno-bytowym regulują odrębne przepisy.

§ 58. 1. Przepisy niniejszej uchwały stosuje się również odpowiednio do przedsiębiorstw przemysłowych podlegających bezpośrednio ministrom oraz do przedsiębiorstw nieprzemysłowych zgrupowanych w zjednoczeniach przemysłowych.

2. W odniesieniu do ministerstw, którym podlegają bezpośrednio przedsiębiorstwa, mają odpowiednie zastosowanie przepisy niniejszej uchwały dotyczące zjednoczeń.

3. Przepisy uchwały dotyczące ministrów stosuje się również do kierowników urzędów centralnych, a przepisy dotyczące ministerstw — do urzędów centralnych.

§ 59. Upoważnia się Ministra Finansów:

- 1) do wydania szczegółowych przepisów wykonawczych w sprawach gospodarki finansowej oraz zasad i trybu rozliczeń z budżetem zjednoczeń i przedsiębiorstw objętych niniejszą uchwałą,
- 2) do określania zasad i trybu zasilania rachunku „B” funduszu rozwoju przedsiębiorstw w pierwszym roku wejścia w życie niniejszej uchwały.

§ 60. 1. Tracą moc:

- 1) uchwała nr 387 Rady Ministrów z dnia 17 listopada 1960 r. w sprawie zasad gospodarki finansowej państwowych przedsiębiorstw przemysłowych objętych planowaniem centralnym (Monitor Polski z 1963 r. Nr 35, poz. 175) oraz przepisy wydane na podstawie tej uchwały,
- 2) uchwała nr 404 Rady Ministrów z dnia 11 października 1961 r. w sprawie gospodarki finansowej zjednoczeń przedsiębiorstw państwowych objętych planowaniem centralnym (Monitor Polski z 1961 r. Nr 79, poz. 329 i z 1963 r. Nr 14, poz. 78) i przepisy wydane na podstawie tej uchwały — w odniesieniu do zjednoczeń objętych przepisami niniejszej uchwały.

2. Przepisy wymienione w ust. 1 mają jednak zastosowanie do rozliczeń przedsiębiorstw wynikających ze sprawozdań finansowych za rok 1965.

§ 61. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1966 r.

Prezes Rady Ministrów: J. Cyrankiewicz

UCHWAŁA Nr 277 RADY MINISTRÓW

z dnia 28 października 1965 r.

w sprawie gospodarki finansowej zjednoczeń budownictwa i zgrupowanych w nich państwowych przedsiębiorstw objętych planowaniem centralnym.

Na podstawie art. 9 i 25 dekretu z dnia 26 października 1950 r. o przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U. z 1960 r. Nr 18, poz. 111) Rada Ministrów uchwala, co następuje:

§ 1. 1. Przepisy niniejszej uchwały dotyczą:

- 1) zjednoczeń budownictwa, objętych planowaniem centralnym, zwanych dalej „zjednoczeniami”;
- 2) przedsiębiorstw zgrupowanych w zjednoczeniach wymienionych w pkt 1.

2. W razie gdy zjednoczenie grupuje obok przedsiębiorstw także zakłady działające według zasad pełnego wewnętrznego rozrachunku gospodarczego, do zakładów tych mają zastosowanie przepisy części II niniejszej uchwały.

3. W razie gdy zjednoczenie grupuje zakłady działające według zasad wewnętrznego ograniczonego rozrachunku gospodarczego, pełni ono w stosunku do takich zakładów funkcję przedsiębiorstwa i mają do niego zastosowanie przepisy części II niniejszej uchwały.

4. Przepisy uchwały stosuje się odpowiednio do objętych planowaniem centralnym zjednoczeń biur projektów, zjednoczeń geologicznych i geodezyjnych oraz do zgrupowanych w tych zjednoczeniach przedsiębiorstw.

CZĘŚĆ I.

Gospodarka finansowa zjednoczeń.

Rozdział 1.

§ 2. 1. Zjednoczenia działają według zasad rozrachunku gospodarczego. Są one odpowiedzialne za prawidłową gospodarkę finansową i wykonanie zadań finansowych przewidzianych planem dla całokształtu działalności zjednoczenia.

2. Zjednoczenia realizując swe zadania w szczególności korzystają z następujących uprawnień i wykonują następujące obowiązki:

- 1) ustalają dla przedsiębiorstw dyrektywne zadania planowe w zakresie wynikowego poziomu kosztów, tj. procentowego stosunku wartości sprzedaży produkcji podstawowej, pomocniczej i usług, wykonanej siłami własnymi, zmniejszonej (a w przedsiębiorstwach deficytowych — zwiększonej) o wynik z całokształtu działalności — do wartości sprzedanej produkcji i usług, oraz planowe normy finansowe rozliczeń przedsiębiorstw ze zjednoczeniami; planowe zadania i normy finansowe ustalane są w trybie obowiązujących przepisów, po zasięgnięciu opinii kolegium zjednoczenia, w ramach wskaźników otrzymanych od ministerstwa bądź wynikających z narodowego planu gospodarczego i budżetu,
- 2) dokonują planowej redystrybucji środków finansowych między zgrupowanymi w zjednoczeniu przedsiębiorstwami stosownie do przepisów niniejszej uchwały,
- 3) podejmują decyzje o przekazywaniu między przedsiębiorstwami środków obrotowych i środków trwałych na zasadach przewidzianych odrębnymi przepisami,
- 4) dokonują w ciągu roku w uzasadnionych gospodarczo wypadkach, zgodnie z obowiązującymi przepisami, zmiany dyrektywnych zadań planowych oraz planowych norm finansowych dla przedsiębiorstw, w ramach dyrektywnych zadań i norm finansowych ustalonych dla zjednoczenia,
- 5) analizują wyniki działalności finansowej przedsiębiorstw, kształtowanie się kosztów własnych, w szczególności kosztów materiałowych i osobowych, analizują i kontrolują gospodarkę materiałową oraz gospodarkę funduszem płac i zatrudnieniem, kontrolują dyscyplinę płatniczą przedsiębiorstw oraz analizują celowość zaciąganych przez przedsiębiorstwa kredytów bankowych i innych zobowiązań w celu ustalenia odpowiednich wniosków dla polityki zjednoczenia na przyszłość,
- 6) kontrolują i zatwierdzają roczne sprawozdania finansowe przedsiębiorstw w trybie obowiązujących przepisów,
- 7) rozpatrują zalecenia wynikające z kontroli i analiz działalności finansowej przedsiębiorstw, przeprowadzanych przez organy kontroli zewnętrznej, i zapewniają ich wykonanie,

- 8) stawiają w zakresie swych uprawnień wnioski w sprawie zatwierdzenia i rewizji cen,
- 9) sporządzają łączny bilans i rachunek wyników zjednoczenia jako całości oraz dokonują na jego podstawie kompleksowej analizy wyników ekonomicznych gospodarki zjednoczenia i zapewniają realizację wniosków dotyczących usprawnienia działalności finansowej.

3. Zjednoczenia wiodące terenowo, niezależnie od zadań wymienionych w ust. 2, wykonywanych w stosunku do przedsiębiorstw zgrupowanych w zjednoczeniu, dokonują analiz działalności przedsiębiorstw budowlano-montażowych, występujących na terenie działania zjednoczenia, i opracowują wnioski w sprawie usprawnienia gospodarki finansowej tych przedsiębiorstw.

Rozdział 2.

Fundusze zjednoczeń.

§ 3. 1. Zjednoczenia tworzą następujące fundusze:

- 1) fundusz statutowy centrali zjednoczenia,
- 2) fundusz inwestycyjny zjednoczenia,
- 3) fundusz rezerwowy zjednoczenia.

Zjednoczenia mogą również tworzyć fundusz przedsięwzięć gospodarczych i fundusz branży oraz na podstawie odrębnych przepisów inne fundusze.

2. Niezależnie od funduszy określonych w ust. 1 zjednoczenia wiodące mogą tworzyć fundusz przedsięwzięć rejonowych.

3. Funduszami, o których mowa w ust. 1 i 2, dysponują centrale zjednoczeń.

§ 4. Źródłem tworzenia funduszy zjednoczeń mogą być:

- 1) zyski przedsiębiorstw,
- 2) wpłaty przedsiębiorstw obciążające ich koszty własne,
- 3) odpisy amortyzacyjne,
- 4) środki funduszy przedsiębiorstw,
- 5) dochody z działalności gospodarczej centrali zjednoczenia,
- 6) wpłaty innych zjednoczeń i przedsiębiorstw,
- 7) środki budżetu Państwa,
- 8) inne środki określone odrębnymi przepisami.

a) Fundusz statutowy centrali zjednoczenia.

§ 5. 1. Fundusz statutowy centrali zjednoczenia odzwierciedla wartość jej środków trwałych i obrotowych oraz zachodzące w nich zmiany.

2. Fundusz statutowy centrali zjednoczenia powinien równać się wartości netto posiadanych przez nią środków trwałych i wartości środków obrotowych w procencie podlegającym pokryciu funduszami własnymi w obrocie.

§ 6. 1. Fundusz statutowy centrali zjednoczenia podlega zwiększeniu o:

- 1) wartość przyjętych do eksploatacji zakończonych inwestycji,
- 2) wartość nieodpłatnie przejętych środków trwałych,
- 3) wartość zakończonych remontów kapitalnych środków trwałych,
- 4) kwotę umorzeń, przekraczających wartość zlikwidowanych środków trwałych.

2. Fundusz statutowy centrali zjednoczenia ulega zmniejszeniu o:

- 1) kwoty umorzenia środków trwałych,
- 2) wartość nieodpłatnie przekazanych środków trwałych,
- 3) nie umorzona część wartości zlikwidowanych środków trwałych,

4) poniesioną stratę na działalności gospodarczej centrali zjednoczenia, nie pokrytą z funduszu rezerwowego lub z innych źródeł.

3. Poza wypadkami, o których mowa w ust. 1 i 2, fundusz statutowy centrali zjednoczenia może ulegać zwiększeniu lub zmniejszeniu w razie przeszacowania środków trwałych i obrotowych wskutek urzędowej zmiany cen oraz w innych wypadkach określonych przepisami szczególnymi.

4. Przez urzędowe zmiany cen, o których mowa w ust. 3, należy rozumieć zmiany cen zarządzone przez Radę Ministrów, Prezesa Państwowej Komisji Cen oraz właściwych ministrów działających w granicach przyznaných uprawnień do ustalania cen.

b) Fundusz inwestycyjny zjednoczenia.

§ 7. 1. Fundusz inwestycyjny zjednoczenia służy na finansowanie inwestycji zjednoczeń wykonywanych bezpośrednio przez centralę zjednoczenia lub na jej zlecenie przez zgrupowane w zjednoczeniu przedsiębiorstwa bądź inne jednostki organizacyjne.

2. Źródłem tworzenia funduszu inwestycyjnego zjednoczenia są dokonywane przez przedsiębiorstwa na rzecz centrali zjednoczenia wpłaty części zysku oraz odpisów amortyzacyjnych.

3. Normę odpisu z zysku na fundusz inwestycyjny ustala właściwy minister na okresy co najmniej dwuletnie z podziałem na poszczególne lata. Normę tę określa się w stosunku procentowym do łącznej kwoty zysku zjednoczenia jako całości, zmniejszonego o przysługujące przedsiębiorstwom zgrupowanym w zjednoczeniu odpisy na fundusz zakładowy lub na fundusz nagród za osiągnięcia ekonomiczne załóg. Ilekroć w dalszych przepisach jest mowa o funduszu zakładowym, należy przez to rozumieć także fundusz nagród za osiągnięcia ekonomiczne załóg.

4. Normę odpisów amortyzacyjnych dla zjednoczenia jako całości, przeznaczonych na fundusz inwestycyjny, ustala zjednoczenie na okres pięcioletni z podziałem na poszczególne lata, w procencie od kwoty odpisów amortyzacyjnych przedsiębiorstw.

5. Odprowadzeniu na fundusz inwestycyjny podlega:

- 1) część osiągniętego przez zjednoczenie zysku, zmniejszonego o przysługujące przedsiębiorstwom zgrupowanym w zjednoczeniu odpisy na fundusz zakładowy, w wysokości wynikającej z procentowej normy, o której mowa w ust. 3,
- 2) część dokonanych odpisów amortyzacyjnych w wysokości wynikającej z zastosowania procentowej normy, o której mowa w ust. 4.

6. Na fundusz inwestycyjny zjednoczenia mogą być także dokonywane, zgodnie z odrębnymi przepisami, wpłaty środków inwestycyjnych innych zjednoczeń, przedsiębiorstw zgrupowanych w zjednoczeniu lub w innych zjednoczeniach w celu realizacji wspólnych inwestycji, przeznaczonych do obsługi przedsiębiorstw w ramach zjednoczenia oraz innych przedsiębiorstw działających na danym terenie bez względu na ich przynależność organizacyjną.

7. Zasady wykorzystania funduszu inwestycyjnego zjednoczenia regulują odrębne przepisy.

c) Fundusz rezerwowy zjednoczenia.

§ 8. 1. Fundusz rezerwowy tworzony jest z części zysku wpłacanego przez przedsiębiorstwa na rzecz centrali zjednoczenia.

2. Normę odpisu z zysku zjednoczenia jako całości na fundusz rezerwowy ustala właściwy minister na okres co najmniej dwuletni z podziałem na poszczególne lata. Normę tę określa się w stosunku procentowym do łącznej kwoty zysku zjednoczenia, zmniejszonego o przysługujące przedsiębiorstwom zgrupowanym w zjednoczeniu odpisy na fundusz zakładowy.

3. Odprowadzeniu na fundusz rezerwowy podlega część osiągniętego przez zjednoczenie jako całość zysku, zmniejszonego o przysługujące przedsiębiorstwom zgrupowanym w zjednoczeniu odpisy na fundusz zakładowy, w wysokości wynikającej z zastosowania procentowej normy, o której mowa w ust. 2.

4. Dla zjednoczeń planowo deficytowych lub zjednoczeń nisko rentownych może być przyznana dotacja na zasilenie funduszu rezerwowego z budżetu centralnego.

5. Na fundusz rezerwowy zjednoczenia odprowadza się także:

- 1) część zysków nieprawidłowych i niezależnych od działalności przedsiębiorstw, o której mowa w § 49 ust. 4,
- 2) nadwyżki funduszy własnych w obrocie przedsiębiorstw na początek roku w wypadku, o którym mowa w § 33 ust. 1 pkt 1,
- 3) pozostałość środków na rachunku rozliczeń zjednoczenia z budżetem po dokonaniu podziału zysku za ubiegły rok (§ 25),
- 4) inne środki określone niniejszą uchwałą (§ 15), i odrębnymi przepisami.

6. Ministerstwa, objęte scentralizowanym systemem rozliczeń z budżetem z tytułu zysków i strat, mogą przejmować na fundusz rezerwowy ministerstwa do 20% łącznej kwoty planowanych odpisów na fundusz rezerwowy zjednoczeń.

7. Fundusz rezerwowy ministerstwa służy do zasilania funduszy rezerwowych zjednoczeń.

§ 9. 1. Fundusz rezerwowy może być przeznaczony na:

- 1) pokrycie dodatkowych potrzeb finansowych przedsiębiorstw, wynikłych z wykonania przez przedsiębiorstwa zleconych im przez zjednoczenia, a nie przewidzianych w planach zadań produkcyjnych,
- 2) udzielenie pożyczek lub dotacji dla przedsiębiorstw na zasilenie ich funduszy rozwoju,
- 3) udzielenie pożyczek lub subwencji dla przedsiębiorstw na zasilenie ich funduszy inwestycyjno-remontowych, z tym że środki te mogą być przeznaczone wyłącznie na wykonanie inwestycji i remontów kapitałnych, mających na celu usunięcie skutków awarii,
- 4) zasilenie funduszy niezbędnych do prowadzenia własnej działalności gospodarczej centrali zjednoczenia,
- 5) pokrycie zobowiązań wynikających z udzielenia przez zjednoczenie poręczenia spłaty kredytów zaciągniętych w bankach przez przedsiębiorstwa zgrupowane w zjednoczeniu,
- 6) ewentualne uzupełnienie wpłaty z zysku do budżetu bądź na udzielenie przedsiębiorstwom należnych dotacji, o ile zjednoczeniu przejściowo brak środków na rachunku rozliczeń z budżetem dla wywiązania się z tych zobowiązań,
- 7) inne cele określone niniejszą uchwałą (§ 10 ust. 2, § 50 ust. 3) lub odrębnymi przepisami.

2. Udzielone przez zjednoczenie pożyczki, o których mowa w ust. 1, mogą być oprocentowane lub nie oprocentowane. Wysokość oprocentowania pożyczki ustala zjednoczenie we własnym zakresie. Wpływy z tytułu oprocentowania pożyczek zwiększają fundusz rezerwowy zjednoczenia.

3. Przyjęcie poręczenia spłaty kredytów przez przedsiębiorstwa (ust. 1 pkt 5) bank może uzależnić od upoważnienia

banku przez zjednoczenie do zablokowania określonej kwoty środków funduszu rezerwowego.

d) Fundusz przedsięwzięć gospodarczych zjednoczenia.

§ 10. 1. Fundusz przedsięwzięć gospodarczych służy na finansowanie wydatków eksploatacyjnych związanych z prowadzeniem przez centralę zjednoczenia — na podstawie uchwał jego kolegium — przedsięwzięć, mających na celu ułatwienie wykonania przedsiębiorstwom zgrupowanym w zjednoczeniu ich zadań planowych. Przedsięwzięcia te są realizowane za pośrednictwem własnych komórek organizacyjnych zjednoczenia bądź wyznaczonych przez centralę zjednoczenia przedsiębiorstw.

2. W razie powołania przez centralę zjednoczenia dla realizowania przedsięwzięć gospodarczych odrębnych jednostek organizacyjnych działających na zasadach rozrachunku gospodarczego stosuje się do tych jednostek odpowiednio zasady gospodarki finansowej ustalone dla przedsiębiorstw zgrupowanych w zjednoczeniu. Jednostki te mogą być wyposażone w fundusze własne w obrocie z funduszu rezerwowego zjednoczenia.

3. Z funduszu przedsięwzięć gospodarczych nie mogą być finansowane wydatki dotyczące inwestycji.

4. Część funduszu przedsięwzięć gospodarczych może być przekazana do zjednoczenia wiodącego na finansowanie przedsięwzięć rejonowych (§ 18).

§ 11. 1. Fundusz przedsięwzięć gospodarczych tworzony jest:

- 1) z dokonywanych przez przedsiębiorstwa wpłat środków przewidzianych ich planami na odpowiednie cele eksploatacyjne; wysokość wpłat obciążających poszczególne przedsiębiorstwa ustala kolegium zjednoczenia w drodze uchwały,
- 2) z wpływów za odpłatnie świadczone w ramach przedsięwzięć gospodarczych dostawy, roboty i usługi,
- 3) ze środków funduszu rezerwowego,
- 4) z innych wpływów określonych odrębnymi przepisami.

2. W razie przejściowego braku środków funduszu przedsięwzięć gospodarczych bank uprawniony jest do udzielenia kredytu na poczet przyszłych wpływów funduszu.

§ 12. 1. Środki funduszu przedsięwzięć gospodarczych gromadzone są na odrębnym rachunku bankowym. Pozostałości środków na tym rachunku na koniec roku przechodzą na następny rok.

2. Przedsięwzięcia gospodarcze zjednoczenia prowadzone są na podstawie planów, zatwierdzonych w zależności od ich wagi i zakresu przez kolegium zjednoczenia bądź przez dyrektora zjednoczenia, po zasięgnięciu opinii kolegium zjednoczenia.

§ 13. 1. Osobowy i bezosobowy fundusz płac, wchodzący w skład kosztów przedsięwzięć gospodarczych, realizowanych za pośrednictwem własnych komórek organizacyjnych centrali zjednoczenia, może być planowany jedynie w ramach funduszu płac centrali zjednoczenia.

2. W razie realizacji przedsięwzięć gospodarczych przez jedno ze zgrupowanych w zjednoczeniu przedsiębiorstw, wykonujących to przedsięwzięcie z polecenia centrali zjednoczenia, inne jednostki biorące udział w tym przedsięwzięciu mogą odstąpić na jego rzecz część swego funduszu płac i limitu zatrudnienia.

§ 14. Ewidencja księgowa funduszu przedsięwzięć gospodarczych powinna zapewniać kontrolę finansowania poszczególnych przedsięwzięć realizowanych ze środków tego funduszu.

§ 15. W razie zaprzestania określonego przedsięwzięcia gospodarczego środki uzyskane z likwidacji majątku przydzielonego jednostce organizacyjnej zjednoczenia (§ 10 ust. 2), realizującej to przedsięwzięcie, podlegają przekazaniu na rzecz funduszu rezerwowego zjednoczenia (§ 8 ust. 5 pkt 4), chyba że kolegium zjednoczenia podejmie decyzję rozliczenia tych środków między przedsiębiorstwa uczestniczące w przedsięwzięciu.

e) Fundusz branży.

§ 16. 1. Fundusz branży może być tworzony w zjednoczeniach wiodących z wpłat uczestników porozumienia branżowego w celu sfinansowania:

- 1) wspólnych przedsięwzięć gospodarczych przeznaczonych do obsługi wszystkich lub niektórych przedsiębiorstw będących uczestnikami porozumienia branżowego,
- 2) wspólnych wydatków związanych z realizacją porozumienia branżowego (np. utrzymanie stałego sekretariatu porozumienia branżowego, wspólne szkolenie kadr, wspólne prace nad postępem technicznym).

2. Przedsięwzięcia branżowe mające charakter inwestycji finansowane są z funduszu inwestycyjnego zjednoczenia.

3. Wpłaty uczestników porozumienia branżowego obciążają ich koszty własne lub specjalne fundusze przeznaczone na określony rodzaj działalności.

4. Pozostałość nie wykorzystanych na koniec roku środków pieniężnych na rachunkach bankowych funduszu przechodzi na rok następny.

§ 17. 1. Gospodarka finansowa funduszu branży prowadzona jest na podstawie planu uchwalonego przez komisję branżową.

2. Zatrudnienie i fundusz płac stałego sekretariatu porozumienia branżowego objęte są oddzielną pozycją planu i nie mogą być wykorzystane na inne cele.

3. Zatrudnienie i fundusz płac, o których mowa w ust. 2, powinny być uwzględniane w ramach zatrudnienia i funduszu płac, ustalonych dla centrali zjednoczenia wiodącego.

4. W razie realizacji przedsięwzięć branżowych przez jedno z przedsiębiorstw, będących uczestnikami porozumienia branżowego, ma odpowiednie zastosowanie przepis § 13 ust. 2.

f) Fundusz przedsięwzięć rejonowych.

§ 18. 1. Fundusz przedsięwzięć rejonowych może być tworzony w zjednoczeniach wiodących terenowo w celu sfinansowania wspólnych przedsięwzięć gospodarczych, przeznaczonych do obsługi wszystkich lub części działających na danym terenie przedsiębiorstw, zgrupowanych w różnych zjednoczeniach.

2. Gospodarka funduszem przedsięwzięć rejonowych prowadzona jest na podstawie planu uzgodnionego pomiędzy przedsiębiorstwami będącymi uczestnikami przedsięwzięcia.

3. Zatrudnienie i fundusz płac niezbędne do realizacji wspólnego przedsięwzięcia powinny być przejęte przez zjednoczenie tworzące fundusz przedsięwzięć rejonowych od przedsiębiorstw uczestniczących w przedsięwzięciach — w drodze odpowiedniego zmniejszenia planowanego zatrudnienia i funduszu płac tych przedsiębiorstw. Przepisy §§ 22, 23 i 24, dotyczące uwzględnienia zatrudnienia i funduszu płac w planach finansowych central zjednoczeń, mają odpowiednie zastosowanie.

4. Do funduszu przedsięwzięć rejonowych stosuje się odpowiednio przepisy § 16 ust. 2—4.

Rozdział 3.

Koszty utrzymania centrali zjednoczenia.

§ 19. 1. Koszty utrzymania centrali zjednoczenia pokrywane są z gromadzonych na specjalnym rachunku bankowym wpłat obciążających koszty własne przedsiębiorstw zgrupowanych w zjednoczeniu. Wysokość tych wpłat w formie norm procentowych od planowanych kosztów własnych produkcji ustalają dla zgrupowanych przedsiębiorstw zjednoczenia w ramach łącznych norm ustalonych dla nich przez właściwego ministra. Łączne normy procentowe od planowanej sumy kosztów własnych zjednoczeń ustala dla ministerstw Minister Finansów.

2. Określona zgodnie z ust. 1 kwota wpłat nie ulega zmianie bez względu na dokonywane ewentualnie zmiany w planach przedsiębiorstw.

3. Ze środków, o których mowa w ust. 1, pokrywane są wydatki centrali zjednoczenia zarówno osobowe, jak i rzeczowe, z wyjątkiem wydatków inwestycyjnych pokrywanych z funduszu inwestycyjnego zjednoczenia i wydatków na kapitalne remonty pokrywanych z odrębnych środków (§ 21).

4. Nie wykorzystane w danym roku środki na utrzymanie centrali zjednoczenia, pozostające na specjalnym rachunku bankowym na koniec roku, przechodzą na rok następny.

§ 20. Wysokość wpłat na utrzymanie centrali zjednoczenia, przypadających na poszczególne przedsiębiorstwa, jak również sposób i terminy wpłat ustala dyrektor zjednoczenia opierając się na opinii kolegium zjednoczenia.

§ 21. 1. Centrale zjednoczeń dokonują amortyzacji posiadanych środków trwałych według ogólnie obowiązujących zasad.

2. Odpisy amortyzacyjne, o których mowa w ust. 1, odprowadzane są na odrębny rachunek bankowy, z którego zjednoczenie pokrywa swe nakłady na kapitalne remonty. Środki tego rachunku, przekraczające nakłady na kapitalne remonty, podlegają przelaniu na fundusz inwestycyjny zjednoczenia. Gdy środki tego rachunku nie są wystarczające na pokrycie nakładów na kapitalne remonty, niedobór podlega pokryciu z funduszu inwestycyjnego zjednoczenia.

§ 22. 1. Centrale zjednoczeń ujmują koszty swej działalności w swoich rocznych planach finansowych.

2. Plany finansowe central zjednoczeń opracowywane są na podstawie:

- 1) norm, o których mowa w § 19 ust. 1,
- 2) wytycznych właściwego ministra dotyczących liczby zatrudnionych oraz osobowego i bezosobowego funduszu płac poszczególnych central zjednoczeń; minister udziela wytycznych na podstawie uchwał Rady Ministrów w sprawie projektu budżetu Państwa i niektórych zasad jego wykonywania, określających globalną kwotę osobowego i bezosobowego funduszu płac oraz liczbę zatrudnionych dla wszystkich central zjednoczeń danego resortu; podziału środków między poszczególne centrale zjednoczeń dokonuje właściwy minister.

3. Plany finansowe central zjednoczeń zatwierdzają dyrektorzy zjednoczeń.

4. Zatwierdzony przez dyrektora zjednoczenia roczny plan finansowy centrali zjednoczenia stanowi podstawę do dokonywania przez bank wypłat na pokrycie wydatków związanych z utrzymaniem centrali zjednoczenia.

§ 23. 1. Zmiany w planie finansowym centrali zjednoczenia, powodujące zwiększenie ogólnej jego kwoty, liczby planowanego zatrudnienia, kwot osobowego i bezosobowego

funduszu płac — mogą następować jedynie za zgodą właściwego ministra w ramach ogólnych wskaźników ustalonych w tym zakresie dla ministerstwa.

2. Poza zmianami, o których mowa w ust. 1, dyrektor zjednoczenia uprawniony jest do dokonywania zmian w planie finansowym centrali zjednoczenia, polegających na przeniesieniach pomiędzy poszczególnymi pozycjami.

§ 24. 1. Właściwi ministrowie mogą, za zgodą Ministra Finansów, zwiększyć w ciągu roku limit zatrudnienia i funduszu płac dla poszczególnych central zjednoczeń.

2. Właściwi ministrowie mogą, za zgodą Ministra Finansów udzielaną w porozumieniu z Przewodniczącym Komitetu Pracy i Płac, upoważnić dyrektorów określonych zjednoczeń do dokonywania we własnym zakresie zmian zatrudnienia i kwot funduszu płac central zjednoczeń, w ramach limitu zatrudnienia i funduszu płac ustalonych dla zjednoczenia jako całości. Uprawnienie to może być przyznane jedynie zjednoczeniom odznaczającym się właściwym poziomem dyscypliny zatrudnienia i funduszu płac.

3. W razie naruszenia zasad dyscypliny zatrudnienia i funduszu płac przez zjednoczenie, któremu nadano uprawnienie określone w ust. 2, uprawnienie to powinno być cofnięte. Decyzję o cofnięciu uprawnienia wydaje właściwy minister z własnej inicjatywy bądź na wniosek Ministra Finansów i Przewodniczącego Komitetu Pracy i Płac. O powzięciu powyższej decyzji właściwy minister powiadamia Ministra Finansów i Przewodniczącego Komitetu Pracy i Płac.

Rozdział 4.

Podział zysku zjednoczenia i pokrycie strat.

§ 25. Zjednoczenia przeznaczają otrzymane od przedsiębiorstw wpłaty części zysku (§ 44) na niżej określone cele według następującej kolejności:

- 1) na dotacje na fundusze zakładowe dla zgrupowanych w zjednoczeniu przedsiębiorstw planowo deficytowych lub nisko rentownych, których zyski nie pozwalają na dokonanie należnych odpisów na te fundusze.
- 2) na wpłatę z zysku zjednoczenia na rzecz budżetu centralnego w wysokości wynikającej z zastosowania ustalonej normy wpłaty z zysku do zysku faktycznie osiągniętego; norma wpłaty z zysku dla zjednoczenia ustalana jest — na okres co najmniej dwuletni z podziałem na poszczególne lata — przez Ministra Finansów w porozumieniu z właściwym ministrem bądź przez właściwego ministra, jeżeli ministerstwo prowadzi scentralizowane rozliczenia z tytułu zysków i strat; w tym ostatnim wypadku normę wpłaty z zysku dla ministerstwa określa Minister Finansów w porozumieniu z właściwym ministrem; norma ta jest określana w stosunku procentowym do łącznej kwoty zysku zjednoczenia jako całości, zmniejszonego o przysługujące przedsiębiorstwom zgrupowanym w zjednoczeniu odpisy na fundusze zakładowe,
- 3) na dotacje na fundusze rozwoju, ustalone we własnym zakresie dla przedsiębiorstw planowo deficytowych oraz tych przedsiębiorstw nisko rentownych, których zysk nie jest wystarczający na pokrycie potrzeb w zakresie tych funduszy,
- 4) na dotacje podmiotowe, ustalone we własnym zakresie na pokrycie strat przedsiębiorstw planowo deficytowych,
- 5) na odpisy na fundusz rezerwowy zjednoczenia według normy ustalonej na podstawie § 8 ust. 2; norma ta w trakcie wykonywania planów może być przez centralę zjednoczenia we własnym zakresie podwyższona pod warunkiem zaspokojenia potrzeb, określonych w pkt 1—4,

- 6) na odpisy na fundusz inwestycyjny zjednoczenia według normy ustalonej na podstawie § 7 ust. 3; norma ta jest normą maksymalną i nie może być — zarówno w planach, jak i w trakcie ich wykonywania — podwyższana przez centralę zjednoczenia we własnym zakresie,
- 7) na odpisy zasilaające fundusz postępu techniczno-ekonomicznego; odpisy te, nie podlegające planowaniu, mogą być dokonane w razie osiągnięcia przez zjednoczenie ponadplanowego zysku do wysokości nie przekraczającej 50% zysku ponadplanowego i pod warunkiem pełnego zaspokojenia potrzeb określonych w pkt 1—6.

§ 26. 1. Jeżeli wynik zjednoczenia jako całości (saldo strat i zysków przedsiębiorstw oraz wyodrębnionej działalności gospodarczej zjednoczenia) zgodnie z założeniami planu jest ujemny, zjednoczenie otrzymuje z budżetu dotacje niezbędne na zaspokojenie potrzeb wynikających z przepisów § 25 pkt 1, 3, 4, 5 i 6.

2. Zjednoczenie może otrzymywać z budżetu dotacje również w tych wypadkach, gdy planowane wyniki działalności gospodarczej przedsiębiorstw są dodatnie (suma planowanych zysków przedsiębiorstw rentownych jest wyższa od sumy planowanych strat przedsiębiorstw deficytowych), jednak zysk nie wystarcza na pokrycie potrzeb przedsiębiorstw w zakresie funduszy zakładowego i rozwoju oraz na pokrycie potrzeb zjednoczenia w zakresie funduszy rezerwowego i inwestycyjnego.

§ 27. W uzasadnionych wypadkach, a w szczególności w razie zmian organizacyjnych oraz zmian cen i marż handlowych, Minister Finansów działając w porozumieniu z właściwymi ministrami uprawniony jest do dokonywania zmian ustalonych dla zjednoczenia norm finansowych wpłat z zysku do budżetu.

CZĘŚĆ II.

Gospodarka finansowa przedsiębiorstw.

Rozdział 1.

Fundusze przedsiębiorstw.

§ 28. 1. Przedsiębiorstwa tworzą i dysponują następującymi funduszami:

- 1) funduszem statutowym,
- 2) funduszem rozwoju,
- 3) funduszem inwestycyjno-remontowym.

2. Przedsiębiorstwa mogą również tworzyć i dysponować innymi funduszami — na podstawie odrębnych przepisów.

3. Niezależnie od funduszy określonych w ust. 1 i 2 przedsiębiorstwa działające na terenie jednego województwa, a zgrupowane w różnych zjednoczeniach, mogą tworzyć fundusze przedsięwzięć rejonowych.

§ 29. Źródłem tworzenia funduszy przedsiębiorstw są:

- 1) zyski przedsiębiorstw,
- 2) wpłaty obciążające koszty własne,
- 3) odpisy amortyzacyjne,
- 4) dotacje budżetowe lub dotacje (subwencje) zjednoczenia,
- 5) wpłaty innych przedsiębiorstw lub zjednoczeń,
- 6) inne źródła określone w odrębnych przepisach.

a) Fundusz statutowy.

§ 30. 1. Fundusz statutowy przedsiębiorstwa odzwierciedla wartość jego środków trwałych i obrotowych oraz zachodzące w nich zmiany.

2. Fundusz statutowy przedsiębiorstwa powinien równać się:

- 1) wartości netto przydzielonych przedsiębiorstwu środków trwałych,
- 2) kwocie przeznaczonej na częściowe pokrycie funduszem statutowym środków obrotowych określonych w ust. 3, obliczonej w stosunku procentowym od wartości produkcji i usług planowanej na dany rok; stosunek procentowy, o którym mowa wyżej, ustala właściwy minister w porozumieniu z Ministrem Finansów.

3. Do środków obrotowych podlegających częściowemu pokryciu funduszem statutowym zalicza się:

- 1) zapasy materiałów (materiałów podstawowych, pomocniczych, paliwa, części zapasowych maszyn i urządzeń, przedmiotów nietrwałych) wraz z dotyczącymi zapasów kosztami zakupu,
- 2) wyroby gotowe,
- 3) towary,
- 4) nakłady przyszłych okresów,
- 5) tymczasowe budynki i urządzenia budowy.

4. W uzasadnionych wypadkach Minister Finansów na wniosek właściwego ministra może wyrazić zgodę na częściowe pokrycie funduszem statutowym — produkcji nie zakończonej.

§ 31. 1. Fundusz statutowy przedsiębiorstwa podlega zwiększeniu o:

- 1) wartość przyjętych do eksploatacji inwestycji zakończonych,
- 2) wartość zakończonych remontów kapitalnych środków trwałych,
- 3) wartość nieodpłatnie przejętych środków trwałych,
- 4) kwotę umorzeń przekraczającą wartość zlikwidowanych środków trwałych,
- 5) kwotę funduszu rozwoju przeznaczoną na pokrycie środków obrotowych,
- 6) dotacje zjednoczenia.

2. Fundusz statutowy przedsiębiorstwa ulega zmniejszeniu o:

- 1) kwoty umorzenia środków trwałych,
- 2) wartość nieodpłatnie przekazanych środków trwałych,
- 3) nie umorzoną część wartości zlikwidowanych środków trwałych,
- 4) poniesioną stratę nie pokrytą funduszem rozwoju lub dotacjami (subwencjami) ze środków zjednoczenia (z funduszu rezerwowego lub rachunku rozliczeń z budżetem),
- 5) nadwyżkę środków funduszu statutowego (§ 33 ust. 1 pkt 1) odprowadzoną na fundusz rozwoju lub na fundusz rezerwowi zjednoczenia.

3. Poza wypadkami, wymienionymi w ust. 1 i 2, fundusz statutowy ulega zwiększeniu lub zmniejszeniu w razie przeszacowania środków trwałych i obrotowych wskutek urzędowej zmiany cen oraz w innych wypadkach określonych przepisami szczególnymi.

4. Przez urzędowe zmiany cen, o których mowa w ust. 3, należy rozumieć zmiany cen zarządzone przez Radę Ministrów, Prezesa Państwowej Komisji Cen oraz właściwych ministrów działających w granicach posiadanych uprawnień do ustalania cen.

§ 32. W przedsiębiorstwach nowo powstałych fundusz statutowy tworzy się z przydzielonych im w naturze środków trwałych i obrotowych oraz z dotacji z budżetu na nabycie lub wytworzenie tych środków.

§ 33. 1. Jeżeli rzeczywisty stan funduszu statutowego przedsiębiorstwa na początek roku różni się od wielkości ustalonej według zasad określonych w § 30 ust. 2, wówczas:

- 1) nadwyżka przeznaczana jest na fundusz rozwoju lub na podstawie decyzji kolegium zjednoczenia podlega odprowadzeniu w części lub w całości na fundusz rezerwowego zjednoczenia;
- 2) niedobór podlega uzupełnieniu środkami funduszu rozwoju przedsiębiorstwa lub środkami funduszu rezerwowego zjednoczenia; w razie braku tych środków bank może udzielić kredytu na pokrycie niedoboru.

2. Do czasu pokrycia niedoborów, o których mowa w ust. 1 pkt 2, fundusz rozwoju nie może być przeznaczony na inny cel.

3. Zasady rozliczania nadwyżek i niedoborów, o których mowa w ust. 1, z tytułu urzędowych zmian cen, zmian metodologicznych i innych zmian niezależnych od działalności przedsiębiorstw ustala Minister Finansów w porozumieniu z Przewodniczącym Komisji Planowania przy Radzie Ministrów.

b) Fundusz rozwoju.

§ 34. 1. Fundusz rozwoju tworzony jest z części zysku pozostającej po potrąceniu należnych odpisów na fundusz zakładowy oraz po potrąceniu wpłaty części zysku do zjednoczenia.

2. Dla przedsiębiorstw planowo deficytowych lub przedsiębiorstw, w których planowany zysk nie wystarcza na pokrycie potrzeb w zakresie funduszu rozwoju, zjednoczenie przyznaje dotację na fundusz rozwoju; dotację tę zjednoczenie ustala na okres co najmniej dwuletni z podziałem na poszczególne lata.

§ 35. 1. Fundusz rozwoju przedsiębiorstwa przeznaczony jest w pierwszej kolejności na uzupełnienie funduszu statutowego. Pozostała część funduszu rozwoju może być przeznaczona na fundusz inwestycyjno-remontowy.

2. Wielkość funduszu rozwoju, niezbędnego na uzupełnienie funduszu statutowego (ust. 1), określa:

- 1) suma niedoborów funduszu statutowego na początek roku (§ 33 ust. 1 pkt 2),
- 2) planowane zmniejszenie lub zwiększenie w ciągu roku wysokości funduszu statutowego w części przeznaczonej na pokrycie środków obrotowych (§ 30 ust. 2 pkt 2).

3. Podziału funduszu rozwoju na części, o których mowa w ust. 1, dokonują przedsiębiorstwa we własnym zakresie. Projekt podziału funduszu rozwoju powinien być zaopiniowany przez oddział banku finansującego. Jeżeli przedsiębiorstwo nie uwzględni uwag banku finansującego, podział funduszu rozwoju powinien być zatwierdzony przez zjednoczenie.

4. Przeznaczenie części funduszu rozwoju na fundusz inwestycyjno-remontowy może nastąpić dopiero po dokonaniu ostatecznych odpisów rocznych oraz po uzupełnieniu niedoborów funduszu statutowego na początek roku i pokryciu jego planowanego wzrostu w ciągu roku (ust. 2).

5. Jeśli na fundusz rozwoju przeznaczono nadwyżkę funduszu statutowego (§ 33 ust. 1 pkt 1) powstałą w związku z planowanym zmniejszeniem rozmiarów produkcji, środki wygoszpodarowanego w ten sposób funduszu rozwoju mogą być przekazane na fundusz inwestycyjno-remontowy wtedy, gdy rzeczywisty stan środków obrotowych, określonych w § 30 ust. 3, uległ zmniejszeniu na koniec roku w tym samym stosunku, w jakim zmniejszono fundusz statutowy w części dotyczącej środków obrotowych. Jeśli zmniejszenie rzeczywistych zapasów środków obrotowych jest niższe od stopnia obniżenia części funduszu statutowego, przeznaczonego na finansowanie tych zapasów, odpisy z funduszu rozwoju na fundusz inwestycyjno-remontowy ulegają odpowiedniemu zmniejszeniu.

§ 36. 1. Bank finansujący może udzielić przedsiębiorstwu kredytów na:

- 1) środki obrotowe w części podlegające pokryciu funduszem statutowym (§ 30 ust. 3 i 4) — w wysokości różnicy między sumą stanów faktycznych tych środków zmniejszonych o zobowiązania prawidłowe a wysokością funduszu statutowego obliczonego według zasad zawartych w § 30 ust. 2 pkt 2,
- 2) produkcję nie zakończoną (z wyjątkiem wypadku, o którym mowa w § 30 ust. 4) i pozostałe środki obrotowe — w wysokości faktycznych ich stanów.

2. W razie stwierdzenia niegospodarności w działalności przedsiębiorstw bank finansujący uprawniony jest do stosowania podwyższonego oprocentowania kredytów, ograniczenia wysokości kredytów lub całkowitej odmowy kredytowania przedsiębiorstw.

3. W razie braku środków funduszu rozwoju przedsiębiorstwo może zwrócić się do zjednoczenia o przydzielenie na ten cel uzupełniającej pożyczki lub subwencji z funduszu rezerwowego zjednoczenia lub do banku — o udzielenie dodatkowego kredytu. Udzielony na ten cel kredyt bankowy może podlegać wyższemu oprocentowaniu i jest spłacany ze środków funduszu rozwoju.

§ 37. Do zobowiązań prawidłowych (§ 36 ust. 1 pkt 1) zalicza się nie przeterminowane zobowiązania przedsiębiorstwa, w szczególności z tytułu:

- 1) płac,
- 2) ubezpieczeń społecznych,
- 3) rozliczeń międzyokresowych biernych,
- 4) rozliczeń za dostawy, roboty i usługi,
- 5) wpłat z zysku do zjednoczenia.

c) Fundusz inwestycyjno-remontowy.

§ 38. 1. Fundusz inwestycyjno-remontowy tworzy się z części odpisów amortyzacyjnych pozostających do dyspozycji przedsiębiorstw, części funduszu rozwoju po pokryciu zapotrzebowania na środki obrotowe oraz z innych źródeł określonych odrębnymi przepisami.

2. Odpisy amortyzacyjne od wartości środków trwałych dokonywane są w ciężar kosztów własnych przedsiębiorstw na podstawie odrębnych przepisów. Kwotę wygoszpodarowanych odpisów amortyzacyjnych dzieli się zgodnie z normami ustalonymi przez zjednoczenie (§ 7 ust. 4) na:

- 1) część pozostającą do dyspozycji przedsiębiorstwa i podlegającą przekazaniu na jego fundusz inwestycyjno-remontowy,
- 2) część podlegającą przekazaniu do zjednoczenia.

§ 39. 1. Fundusz inwestycyjno-remontowy przeznaczony jest w pierwszej kolejności na finansowanie remontów kapitalnych środków trwałych, a pozostała jego część na finansowanie produkcyjnych inwestycji przedsiębiorstw.

2. Z funduszu inwestycyjno-remontowego mogą być finansowane również inne rodzaje remontów na zasadach określonych przez Ministra Finansów i Przewodniczącego Komisji Planowania przy Radzie Ministrów w porozumieniu z właściwymi ministrami.

§ 40. 1. Banki mogą udzielać kredytów na finansowanie inwestycji i remontów kapitalnych przedsiębiorstw na warunkach określonych w odrębnych przepisach. Kredyty te są spłacane ze środków funduszu inwestycyjno-remontowego.

2. Jeżeli bank odmówił udzielenia kredytu dlatego, że przedsiębiorstwo nie zapewnia jego zwrotu, kredyt może być udzielony przez bank na wniosek i za poręczeniem zjednoczenia. Na finansowanie kapitalnych remontów lub inwe-

stycji o charakterze awaryjnym zjednoczenie może przyznać przedsiębiorstwom subwencje z funduszu rezerwowego.

§ 41. Na fundusz inwestycyjno-remontowy przekazuje się bieżąco wpływy z tytułu likwidacji (w tym również wpływy ze sprzedaży) środków trwałych produkcyjnych. Ze środków tego funduszu pokrywane są koszty związane z likwidacją (w tym również ze sprzedażą) środków trwałych produkcyjnych.

§ 42. Szczegółowe zasady finansowania własnych inwestycji produkcyjnych przedsiębiorstw i kapitalnych remontów regulują odrębne przepisy.

d) Fundusz przedsięwzięć rejonowych.

§ 43. 1. Fundusz przedsięwzięć rejonowych (§ 28 ust. 3) służy na sfinansowanie wspólnych przedsięwzięć gospodarczych przedsiębiorstw w wypadku, gdy przedsięwzięcia te nie są prowadzone przez zjednoczenie wiodące, działające na terenie danego województwa. Wspólne przedsięwzięcia rejonowe mające charakter inwestycji i remontów kapitalnych finansowane są z funduszu inwestycyjno-remontowego.

2. Fundusz przedsięwzięć rejonowych tworzy się na podstawie porozumienia przedsiębiorstw przystępujących do realizacji wspólnej działalności — z wpłat tych przedsiębiorstw przeznaczonych na określony rodzaj działalności. Wpłaty uczestników przedsięwzięcia rejonowego wnoszone są na odrębny rachunek bankowy przedsiębiorstwa, które kieruje wykonaniem tego przedsięwzięcia.

3. Gospodarka funduszem przedsięwzięć rejonowych prowadzona jest na podstawie planu finansowego, zatwierdzonego przez przedsiębiorstwa, które uczestniczą w realizacji przedsięwzięcia.

4. Środki pozostałe po zakończeniu przedsięwzięcia są zwracane przedsiębiorstwom uczestniczącym w jego realizacji w odpowiednim procencie do dokonanych wpłat.

Rozdział 2.

Rozliczenie z tytułu zysków i strat.

§ 44. 1. Wpłaty z zysku przedsiębiorstw do centrali zjednoczenia dokonywane są w wysokości wynikającej z zastosowania normy, o której mowa w ust. 2, do ogólnej kwoty osiągniętego zysku, zmniejszonego o przysługujące przedsiębiorstwom na podstawie odrębnych przepisów odpisy na fundusz zakładowy.

2. Normę wpłaty z zysku (ust. 1) ustala dla przedsiębiorstwa zjednoczenie na okres co najmniej dwuletni, z podziałem na poszczególne lata, w stosunku procentowym do ogólnej kwoty zysku planowanego, zmniejszonego o planowane odpisy na fundusz zakładowy.

§ 45. Jeżeli w związku z niską rentownością nie wyznaczono dla przedsiębiorstwa normy procentowej wpłaty z zysku, a przedsiębiorstwo osiągnęło w danym roku zysk ponadplanowy, zjednoczenie ustala dla takiego przedsiębiorstwa na podstawie rocznego zatwierdzonego sprawozdania finansowego normę procentową wpłaty zysku ponadplanowego w wysokości nie niższej niż norma procentowa wpłaty zysku do budżetu wyznaczona dla zjednoczenia.

§ 46. 1. Jeżeli przedsiębiorstwo planowało w danym roku stratę, a z rocznego zatwierdzonego sprawozdania finansowego wynika, że osiągnęło zysk, przedsiębiorstwo zwraca zjednoczeniu otrzymaną dotację na pokrycie planowanej straty. Dla takiego przedsiębiorstwa zjednoczenie ustala dodatkowy odpis na fundusz rozwoju w procencie od kwoty

poprawy wyniku. Procent ten nie powinien być wyższy niż średni planowany procent zysku, pozostawionego wszystkim przedsiębiorstwom zgrupowanym w zjednoczeniu.

2. Pozostałą po dokonaniu dodatkowych odpisów na fundusze zakładowy i rozwoju część zysku przedsiębiorstwo odprowadza do zjednoczenia.

3. Jeżeli osiągnięty przez przedsiębiorstwo, o którym mowa w ust. 1, zysk nie wystarcza na pokrycie ustalonych dodatkowych odpisów na fundusze zakładowy i rozwoju, przedsiębiorstwo potrąca odpowiednią kwotę z dotacji na planowaną stratę, zwracanej zjednoczeniu stosownie do przepisu ust. 1.

§ 47. Jeżeli przedsiębiorstwo planowo rentowne nie osiągnie zysku bądź poniesie stratę, nie dokonuje ono wpłat z zysku do zjednoczenia.

§ 48. 1. Przedsiębiorstwa dokonują wpłat z zysku na rachunek centrali zjednoczenia.

2. Wpłaty z zysku dokonywane są przez przedsiębiorstwa zaliczkowo na podstawie sprawozdań finansowych. Po zakończeniu roku wpłaty te dokonywane są w sposób następujący:

- 1) wstępnie — na podstawie nie zatwierdzonego rocznego sprawozdania finansowego,
- 2) ostatecznie — na podstawie zatwierdzonego rocznego sprawozdania finansowego.

§ 49. 1. Przed dokonaniem ostatecznego rozliczenia zysku podlega on weryfikacji w celu eliminacji:

- 1) zysku niezależnego od działalności przedsiębiorstwa,
- 2) zysku nieprawidłowego.

2. Za zysk niezależny od działalności przedsiębiorstwa uważa się zysk osiągnięty m. in. w wyniku zmian cen, taryf, i płac, stawek amortyzacji, ubezpieczeniowych, podatkowych, zmian metodologicznych i organizacyjnych.

3. Za zysk nieprawidłowy uważa się zysk osiągnięty przez przedsiębiorstwo w sposób naruszający interes społeczny lub obowiązujące przepisy, na przykład zysk osiągnięty wskutek:

- 1) stosowania niewłaściwych cen i taryf,
- 2) pogorszenia jakości produkcji w stosunku do obowiązujących norm, standardów lub receptur,
- 3) niewykonania remontów bieżących środków trwałych,
- 4) nieuzasadnionego obniżenia nakładów na bezpieczeństwo i higienę pracy,
- 5) ujmowania w fakturach nie wykonanych robót,
- 6) nieprawidłowego rozliczenia odzysku materiałów oraz materiałów zleciodawców.

4. Zysk nieprawidłowy oraz niezależny od działalności przedsiębiorstwa podlega przekazaniu:

- 1) w wysokości 25% na rachunek funduszu rezerwowego zjednoczenia, jeżeli zysk nieprawidłowy i niezależny od działalności przedsiębiorstwa został ujawniony przez samo przedsiębiorstwo lub zjednoczenie, a w pozostałej wysokości — do budżetu,
- 2) w wysokości 100% do budżetu, jeżeli zysk nieprawidłowy i niezależny od działalności przedsiębiorstwa został ujawniony przez organy kontroli zewnętrznej, banki, wydziały finansowe prezydium rad narodowych.

5. Przepisy ust. 1—4 stosuje się zarówno do przedsiębiorstw planowo rentownych, jak i odpowiednio do przedsiębiorstw planowo deficytowych.

§ 50. 1. Planowane straty przedsiębiorstw mogą być pokryte z dotacji podmiotowych, udzielonych przez zjednoczenie ze środków pozostających w jego dyspozycji (§ 25 pkt 4).

2. Dotacje podmiotowe na straty otrzymują przedsiębiorstwa w granicach określonych na dany rok planem.

3. W razie przekroczenia przez przedsiębiorstwo planowanej straty lub poniesienia straty zamiast planowanego zysku, zarówno przy rozliczeniach okresowych, jak i przy ostatecznym rozliczeniu rocznym, zjednoczenie może udzielić przedsiębiorstwu dodatkowych dotacji na straty lub może udzielić subwencji albo pożyczki zwrotnej z funduszu rezerwowego na pokrycie niedoboru środków obrotowych powstałego wskutek ponadplanowej lub nie planowanej straty. Dotacje te (subwencje) lub pożyczki mogą być udzielone po uprzednim przeprowadzeniu szczegółowej analizy przyczyn powstania strat ponadplanowych lub nie planowanych oraz ustaleniu środków do ich usunięcia.

4. Jeżeli faktyczna strata przedsiębiorstwa przy rozliczeniach okresowych i rocznych kształtuje się poniżej straty planowej, przedsiębiorstwo otrzymuje dotację na straty na zasadach wynikających z odpowiedniego zastosowania § 46.

CZĘŚĆ III.

Przepisy szczególne

§ 51. 1. W celu uwzględnienia specyficznych warunków branżowych niektórych zjednoczeń i przedsiębiorstw, Minister Finansów może, z własnej inicjatywy lub na wniosek właściwego ministra, w porozumieniu z Przewodniczącym Komisji Planowania przy Radzie Ministrów i właściwym ministrem wprowadzić w stosunku do tych zjednoczeń i przedsiębiorstw określone odstępstwa od poszczególnych przepisów niniejszej uchwały, z zachowaniem jednak podstawowych zasad reformy systemu finansowego, wynikających z tej uchwały.

2. Przepisy, o których mowa w ust. 1, mogą w szczególności dotyczyć tworzenia niektórych funduszy zjednoczeń i przedsiębiorstw oraz gospodarki tymi funduszami.

CZĘŚĆ IV.

Przepisy przejściowe i końcowe

§ 52. Minister Finansów może na wniosek właściwego ministra i w porozumieniu z Przewodniczącym Komisji Pla-

nowania przy Radzie Ministrów rozciągnąć przepisy uchwały na zjednoczenia i przedsiębiorstwa, które nie są nią objęte.

§ 53. Zasady gospodarowania środkami funduszu postępu techniczno-ekonomicznego oraz finansowania działalności pozaoperacyjnej o charakterze socjalno-bytowym regulują odrębne przepisy.

§ 54. 1. Przepisy niniejszej uchwały stosuje się również odpowiednio do przedsiębiorstw budowlano-montażowych, biur projektów, przedsiębiorstw geologicznych i geodezyjnych podległych bezpośrednio ministrom oraz do przedsiębiorstw innych niż budowlano-montażowe, wchodzących w skład zjednoczeń budownictwa. Przepisy uchwały obejmują jednostki budowlano-montażowe wchodzące w skład przedsiębiorstwa Polskie Koleje Państwowe oraz biura projektów zgrupowane w Centralnym Zarządzie Dróg Publicznych i Zjednoczeniu Kamieniołomów Drogowych.

2. W odniesieniu do ministerstw, którym podlegają bezpośrednio przedsiębiorstwa, mają odpowiednie zastosowanie przepisy niniejszej uchwały dotyczące zjednoczeń.

3. Przepisy uchwały dotyczące ministrów stosuje się również do kierowników urzędów centralnych, a przepisy dotyczące ministerstw — do urzędów centralnych.

§ 55. Upoważnia się Ministra Finansów do wydania szczegółowych przepisów wykonawczych w sprawach gospodarki finansowej oraz zasad i trybu rozliczeń z budżetem zjednoczeń i przedsiębiorstw objętych niniejszą uchwałą.

§ 56. 1. W zakresie uregulowanym niniejszą uchwałą tracą moc przepisy uchwały nr 404 Rady Ministrów z dnia 11 października 1961 r. w sprawie gospodarki finansowej zjednoczeń przedsiębiorstw państwowych objętych planowaniem centralnym (Monitor Polski z 1961 r. Nr 79, poz. 329 i z 1963 r. Nr 14, poz. 78) i przepisy wydane na podstawie tej uchwały.

2. Przepisy wymienione w ust. 1 mają zastosowanie do rozliczeń przedsiębiorstw wynikających ze sprawozdań finansowych za 1965 rok.

§ 57. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1966 r.

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

UCHWAŁA Nr 278 RADY MINISTRÓW

z dnia 28 października 1965 r.

w sprawie zasad finansowania inwestycji i kapitałnych remontów jednostek państwowych.

I. Przepisy ogólne.

§ 1. 1. Jednostki państwowe mogą podejmować działalność inwestycyjną tylko na zasadach określonych w przepisach o planowaniu gospodarczym i w oparciu o wieloletnie i roczne plany inwestycyjne.

2. Jednostki bezpośrednio inwestujące są odpowiedzialne za ekonomiczne wykorzystanie posiadanych środków trwałych i utrzymanie ich w należyłym stanie technicznym.

3. Jednostki państwowe, podejmujące budowę nowych obiektów i urządzeń, i nadzorujące je organy są odpowiedzialne za uprzednie stwierdzenie niemożności uzyskania zamierzonych efektów w drodze rekonstrukcji istniejących urządzeń lub w drodze innych przedsięwzięć techniczno-organizacyjnych bądź za stwierdzenie — na podstawie rachunku ekonomicznego — że dokonanie rekonstrukcji jest niecelowe.

4. Jednostki inwestujące i nadzorujące je organy obowiązane są przestrzegać wymagań ustalonych dla projektowania, realizacji i finansowania inwestycji i są odpowiedzialne za skutki spowodowane nieprzebraniem tych wymagań. Jednostki te w szczególności są odpowiedzialne za